

รายงานนวัตกรรมทางการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การพัฒนาทักษะการคิดวาดภาพลายผ้าลูกแก้ว ลายทิว และลายปราสาทผึ้งจากลากเส้นต่อจุดส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ
มือของนักเรียนชั้นอนุบาล2 กิจกรรมสร้างสรรค์ รายวิชาศิลปะ ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้

5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es)

ผู้จัดทำ

นางประไพ บุญประเชิญ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

วิชาเอก ศิลปศึกษา

โรงเรียน ชุมชนบ้านหนองบ่อ(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

คำนำ

ในปีการศึกษา 2567 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) เป็นโรงเรียนนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนจึงได้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสมรรถนะทางการเรียนรู้และสมรรถนะทางการอาชีพ ที่เสริมสร้างอัตลักษณ์อุบลราชธานี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562

รายงานนวัตกรรมทางการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เรื่อง การพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา และสมองโดยการวาดภาพลายผ้าลูกแก้ว ลายทิว และปราสาทผึ้งจากลากเส้นต่อจุดส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 กิจกรรมสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es) จึงจัดทำขึ้นเพื่อรายงานนวัตกรรมการศึกษาในระดับชั้นเรียน ตามนโยบายโรงเรียนนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ขอขอบพระคุณ นางอุบลวรรณ หอมสิน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) นายบุญมี ช้างน้อย รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ที่ให้การสนับสนุนจนแบบรายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบรายงานนวัตกรรมทางการศึกษาฉบับนี้ จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้า หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้จัดทำขออภัย ณ ที่นี้ด้วย

นางประไพ บุญประเชิด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แบบรายงานนวัตกรรมทางการศึกษา	1
1. ชื่อนวัตกรรม	1
2. ผู้จัดทำ	1
3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	1
4. ที่มาและความสำคัญ	1
5. วัตถุประสงค์	2
6. กลุ่มเป้าหมาย	2
7. เครื่องมือที่ใช้	2
8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	3
9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	8
11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	12
- ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน	12
- ผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	13
- ผลการประเมินการนำเสนอผลงาน	14
- ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	15
12. บทเรียนที่ได้รับ	16
13. เงื่อนไขความสำเร็จ	18
14. ภาพกิจกรรม	19
ภาคผนวก	
- แผนการจัดการเรียนรู้	23

รายงานนวัตกรรมทางการศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2567

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านผ้าลูกแก้ว ลายทิวและลายปราสาทผั่งจากลากเส้นต่อจุดส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 กิจกรรมสร้างสรรค์ รายวิชาศิลปะ ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es)

2. ผู้จัดทำ

ชื่อ - สกุล : นางประไพ บุญประเชิญ

ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

วิชาเอก : ศิลปศึกษา

3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

ปีการศึกษา 2567 (ตั้งแต่ 16 พฤษภาคม 2567 – 30 มีนาคม 2568)

4. ที่มาและความสำคัญ

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ เป็นตำบลในอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองอุบลราชธานี ห่างจากตัวเมืองอุบลราชธานีประมาณ 20 กิโลเมตร มีพื้นที่ 78 ตารางกิโลเมตร และมีหมู่บ้านในเขตปกครองทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 13 ชุมชน (หมู่) พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ ปัจจุบันตำบลหนองบ่อมีประชากรทั้งสิ้น 7,673 คน จำนวนครัวเรือน 1,842 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยถิ่นอีสาน สำเนียงลาวกาวอาณาเขตติดต่อกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ได้แก่ ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหนองขอน อำเภอเมืองอุบลราชธานี และตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหนองกินเพล และตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลแจระแม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลชีทวน อำเภอเขื่องใน และตำบลหนองแวง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำของแม่น้ำ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำชี ทางทิศตะวันตก แม่น้ำมูล ทางทิศใต้ และลำเซบายทางทิศเหนือและทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก สถานที่สำคัญคืออุทยานนาควัตร

ภายในชุมชนมีหัตถกรรมค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว มีภูมิปัญญาที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ เช่น การทอผ้า การจักสาน การหาปลา หาของป่า การทำนา การทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน จากภูมิปัญญาชาวบ้านทำให้ชุมชนมีรายได้ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ส่วนวัฒนธรรมด้านประเพณี เป็นชุมชนที่เด่นชัดในด้านการช่วยเหลือการแบ่งปัน และมีเอกลักษณ์ในตัว ส่งเสริมประเพณีพื้นบ้าน เช่น บุญบั้งไฟ การแข่งเรือยาว ประเพณีชาวบ้าน งานพื้นบ้านต่างๆ และมีการส่งเสริมภูมิปัญญาทุกด้าน การทอผ้าไหมลายลูกแก้ว ย้อมด้ามะเกลือ การทอผ้าขึ้นใหม่ลายปราสาทผึ้ง ผ้าไหมลายทิว มีการเผยแพร่งานศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น มีบ้านโฮมสเตย์ที่เปิดสอนภาษาอังกฤษโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา สร้างตลาดในการกระจายสินค้า สร้างนวัตกรรมของชุมชน เป็นชุมชนที่น่าอยู่ บรรยากาศดี ร่มรื่น มีหน่วยงานราชการ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบ่อ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ โรงเรียนมัธยม โรงเรียนหนองบ่อสามัคคีวิทยา อุทยานนาควัตร มีสถานประกอบพิธีทางศาสนา วัดบูรพาพิสัย วัดบ้านสำลาก วัดสระบัว มีแม่น้ำ ลำคลอง อุดมสมบูรณ์ มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยเฉพาะ เกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในการดำรงชีวิต และเป็นชุมชนที่น่าอยู่

ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไปโดยที่ผู้เรียนจะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน ในเรื่องของความเป็นมา ความสำคัญของวัฒนธรรมบ้านหนองบ่อต่อชีวิตของผู้เรียนเอง จึงเกิดแนวคิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์จากผ้าลูกแก้ว ลายทิว และลายปราสาทผึ้งจากลากเส้นต่อจุด ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 กิจกรรมสร้างสรรค์ ในรายวิชาศิลปะ ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es)

5. วัตถุประสงค์

- 5.1 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2567
- 5.2 เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายความหมาย ลักษณะ และประเภทของวัฒนธรรมได้
- 5.3 เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสำคัญ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมบ้านหนองบ่อและวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานีได้

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 19 คน

7. เครื่องมือที่ใช้

7.1 แผนการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา/สาระสำคัญ	ชั่วโมง
บ้านหนองบ่อของเราอยู่	<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1</u>	วัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองบ่อมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น คือ วัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกายด้วย	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา/สาระสำคัญ	ชั่วโมง
	เรื่อง การพัฒนาทักษะการวาดภาพลายผ้าต่าง ๆ ในหมู่บ้านหนองบ่อ	ชุดผ้าดำไหม ประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการฟ้อนกลองตุ้มเพื่อขอฝน	
	<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2</u> เรื่อง ลายผ้าเอกลักษณ์ของบ้านหนองบ่อ	อุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยสีสันหลากหลาย ทั้งในด้านหัตถกรรมทอผ้าไหม เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าที่ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาอย่างยาวนาน	2
	<u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3</u> เรื่อง ความแตกต่างระหว่างลายผ้า	ลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี มีความงดงามและมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น โดยจะมีลวดลายที่เป็นการสื่อถึงวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่ง ลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองที่ชาวตำบลหนองบ่อได้ทอ ทำการทอมาเป็นเวลาช้านาน ได้แก่ ผ้ามัดหมี่ ลายปราสาทผึ้ง ผ้าลายลูกแก้ว ผ้าพื้นหรือเรียกอีกชื่อว่าผ้าควบ ผ้าโสร่ง ผ้าหมัดมัด ผ้าไหมลายลูกแก้วย้อมมะเกลือ ผ้ากาบบัว	2

- 7.2 แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้
- 7.3 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
- 7.4 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 7.5 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ด้วยชุมชนบ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกายด้วยชุดผ้าดำไหม ประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการฟ้อนกลองตุ้มเพื่อขอฝน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไปโดยที่ผู้เรียนจะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน ในเรื่องของความเป็นมา ความสำคัญของวัฒนธรรมบ้านหนองบ่อต่อชีวิตของผู้เรียนเอง จึงเกิดแนวความคิดการพัฒนาทักษะการคิดวาดภาพลายผ้าลูกแก้ว ลายทิว และลายปราสาทผึ้งจากลากเส้นต่อจุดส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อของนักเรียน

ชั้นอนุบาล 2 กิจกรรมสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es) โดยมีขั้นตอนกระบวนการพัฒนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 P : Plan (การวางแผน) โดยกำหนดเป้าหมายและสร้างแผนการดำเนินงานดังนี้

- 1) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา
- 2) กำหนดโครงสร้างรายวิชา/ออกแบบหน่วยการเรียนรู้
- 3) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
  - หน่วยการเรียนรู้เรื่อง บ้านหนองบ่อของเราอยู่
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การพัฒนาทักษะการวาดภาพลายผ้าต่าง ๆ ในหมู่บ้านหนองบ่อ จำนวน 1 ชั่วโมง
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ลายผ้าเอกลักษณ์ของบ้านหนองบ่อ จำนวน 2 ชั่วโมง
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความแตกต่างระหว่างลายผ้า จำนวน 2 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 2 D : Do (จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้) จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง บ้านหนองบ่อของเราอยู่ ดังนี้

1) **การสร้างความสนใจ (Engagement)** โดยผู้สอนควรสร้างความสนใจ สร้างความอยากรู้อยากเห็น มีการตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดดึงเอาคำตอบที่ยังไม่ครอบคลุมสิ่งที่ผู้เรียนรู้หรือแนวคิดหรือเนื้อหา

2) **การสำรวจและค้นหา (Exploration)** ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน การสำรวจ ตรวจสอบ สังเกตและฟังการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ทำการซักถามเพื่อนำไปสู่การสำรวจตรวจสอบของผู้เรียน และให้เวลาผู้เรียนในการคิดข้อสงสัยตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน

3) **การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)** โดยผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนอธิบายแนวคิด หรือให้คำจำกัดความ ด้วยคำพูดของผู้เรียนเอง ให้ผู้เรียนแสดงหลักฐาน ให้เหตุผลและอธิบายให้กระจ่าง ให้ผู้เรียนอธิบาย ให้คำจำกัดความและ ชี้บอกส่วนต่าง ๆ ในแผนภาพให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์เดิมของตนเป็นพื้นฐานในการอธิบายแนวคิด

4) **การขยายความรู้ (Elaboration)** โดยผู้สอนคาดหวังให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการชี้บอกส่วนประกอบต่าง ๆ ในแผนภาพคำจำกัดความและอธิบายสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้หรือ ขยายความรู้และทักษะในสถานการณ์ใหม่ ให้ผู้เรียนอธิบายอย่างมีความหมาย ให้

ผู้เรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดง หลักฐานและถามคำถามผู้เรียนว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง หรือได้แนวคิดอะไร

5) การประเมินผล (Evaluation) โดยผู้สอนสังเกตผู้เรียนในการนำแนวคิดและทักษะใหม่ไปประยุกต์ใช้ประเมิน ความรู้และทักษะผู้เรียน หาหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรม ให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้และ ทักษะกระบวนการกลุ่ม ถามคำถามปลายเปิด เช่น ทำไมผู้เรียนจึงคิดเช่นนั้น

ขั้นตอนที่ 3 C : Check (ประเมินผลเพื่อพัฒนาวัตกรรม)

1) สร้างแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้
- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

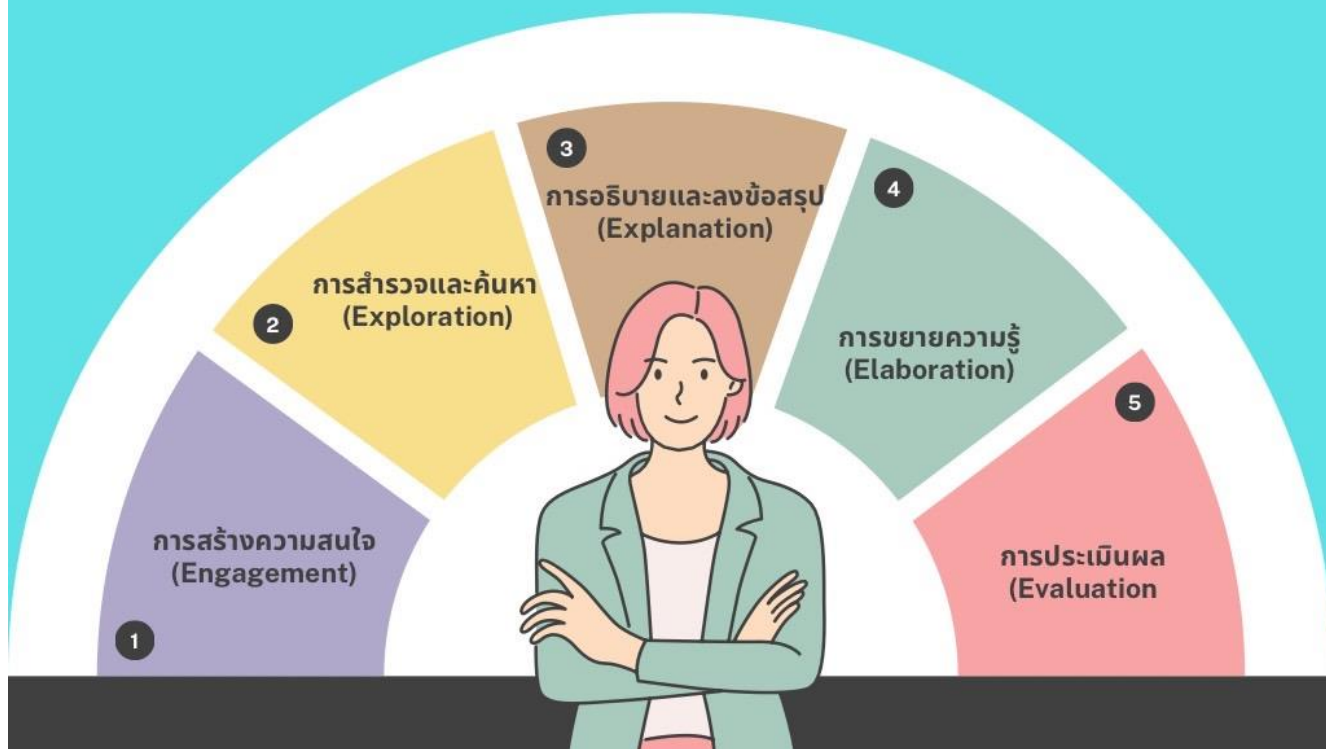
2) วิเคราะห์ผลการประเมิน

วิเคราะห์ผลการประเมินโดยเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวนโยบายการส่งเสริมผู้เรียน แนวการประเมินช่วยให้ทราบในสิ่งที่ควรส่งเสริมและสิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถและความสนใจ สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเองและเพื่อนร่วมชั้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้ในทิศทางที่เหมาะสม (รัตนาภรณ์ ทรงนภาวุฒิกุล, 2560)

ขั้นตอนที่ 4 A : Action (ปรับปรุงเพิ่มเติมและรายงานผล)

- 1) ปรับปรุงแก้ไขผลงานตามผลการประเมิน และดำเนินการใช้ซ้ำ
- 2) รายงานผลการจัดการเรียนรู้ต่อผู้บังคับบัญชา

แผนภาพการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน
(The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es
พัฒนาทักษะการคิดวาทภาพหลายผ้าต่าง ๆ)
ของนักเรียนชั้นอนุบาล2

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง โดยการนำเอาประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นมาเชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างเป็นความเข้าใจของตนเอง และด้วยความเชื่อนี้ทำให้ทฤษฎีนี้ถูกนำมาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้หรือเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่เดิม หาแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง แล้วนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาและศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง

การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน นับเป็นการเรียนการสอน ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผล เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง ในขณะที่คุณครูเองก็มีส่วนสำคัญด้วย 5 ขั้นตอน ที่คุณครูและผู้เรียนต่างมีบทบาทและหน้าที่ในแต่ละขั้นตอน โดยบทบาทผู้สอน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแสดงบทบาทอย่างเต็มที่ คุณครูควรเตรียมสื่อๆ การเรียนการสอน และออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสิ่งที่คุณครูควรทำใน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสร้างความสนใจ (Engagement) โดยผู้สอนควรสร้างความสนใจ สร้างความอยากรู้อยากเห็น มีการตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดดึงเอาคำตอบที่ยังไม่ครอบคลุมสิ่งที่ผู้เรียนรู้หรือแนวคิดหรือเนื้อหา 2) การสำรวจและค้นหา (Exploration) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน การสำรวจ ตรวจสอบ สังเกตและฟังการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ทำการซักถามเพื่อนำไปสู่การสำรวจตรวจสอบของผู้เรียน และให้เวลาผู้เรียนในการคิดข้อสงสัยตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน 3) การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) โดยผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนอธิบายแนวคิด หรือให้คำจำกัดความ ด้วยคำพูดของผู้เรียนเอง ให้ผู้เรียนแสดงหลักฐาน ให้เหตุผลและอธิบายให้กระจ่าง ให้ผู้เรียนอธิบาย ให้คำจำกัดความและ ชี้บอกส่วนต่าง ๆ ในแผนภาพให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์เดิมของตนเป็นพื้นฐานในการอธิบายแนวคิด 4) การขยายความรู้ (Elaboration) โดยผู้สอนคาดหวังให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการชี้บอก ส่วนประกอบต่าง ๆ ในแผนภาพคำจำกัดความและอธิบายสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้หรือ ขยายความรู้และทักษะในสถานการณ์ใหม่ ให้ผู้เรียนอธิบายอย่างมีความหมาย ให้ผู้เรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดง หลักฐานและถามคำถามผู้เรียนว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง หรือได้แนวคิดอะไร 5) การประเมินผล (Evaluation) โดยผู้สอนสังเกตผู้เรียนในการนำแนวคิดและทักษะใหม่ไปประยุกต์ใช้ประเมิน ความรู้และทักษะผู้เรียน หาหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรม ให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้และ ทักษะกระบวนการกลุ่ม ถามคำถามปลายเปิด เช่น ทำไมผู้เรียนจึงคิดเช่นนั้น

บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สิ่งที่ผู้เรียนควรให้ความสนใจ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง โดยก่อนเข้าเรียนควรทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเข้าสู่บทเรียนใหม่ หรือเตรียมข้อสงสัยเพื่อสอบถามในห้องเรียน ตั้งใจเรียนและสนใจในสิ่งที่คุณครูสอน พร้อมกับ 5 ขั้นตอนนี้ นับเป็นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ หากผู้เรียนได้รับรู้บทบาทของตัวเอง การเรียนการสอน

ก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีครูทำหน้าที่สนับสนุนจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผล เพื่อให้ค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง จึงนับได้ว่าการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอนนั้น เป็นการเรียนการสอนที่เน้นองค์ความรู้ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตท่ามกลางการกระแสเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 37 : บ้านหนองบ่อของเราน่าอยู่ รายวิชา : ศิลปะ รหัสวิชา : ศ11101 ระดับชั้นอนุบาล2 กิจกรรมสร้างสรรค์ เวลา : 5 ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ผู้สอน : นางประไพ บุญประเชิญ โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 1

ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ชั่วโมง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	กระบวนการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
1	การพัฒนา ทักษะการวาด ภาพลายผ้าต่าง ๆ ในหมู่บ้าน หนองบ่อ	สาระที่ 1ทัศนศิลป์ มฐ. ศ 1.2 เข้าใจและปฏิบัติตน สร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์ เห็นคุณค่า งานทัศนศิลป์ที่เป็น มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิ ปัญญาไทยและสากล ได้เรียนรู้งานต่าง ๆ เกี่ยวกับลวดลาย ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. 7 ด้านสังคม มี มารยาทตามวัฒนธรรม ไทย รักความเป็นไทย	วัฒนธรรม คือ แบบแผนที่ คนในสังคมประพฤติปฏิบัติสืบ ต่อกันมาเป็นเวลานานและ แสดงถึงความเจริญของมนุษย์ โดยสามารถแบ่งได้เป็น วัฒนธรรมทางวัตถุกับ วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ซึ่ง วัฒนธรรมนั้นจะแตกต่างกัน ตามสภาพทางภูมิศาสตร์และ ทรัพยากรต่าง ๆ วัฒนธรรมของชุมชน บ้านหนองบ่อมีเอกลักษณ์ที่ โดดเด่น คือ วัฒนธรรมด้าน ภาษา การแต่งกายด้วยชุดผ้า ดำไหม ผ้าลายลูกแก้ว	1	1) อธิบาย ความหมาย ลักษณะ และประเภทของลาย ผ้าได้ว่าใช้ลายผ้า แบบไหน ทำอย่างไร ถึงออกมาลายนี้ได้ 2) วิเคราะห์ ความสำคัญของ ลวดลายผ้าบ้าน หนองบ่อได้ 3) ตระหนักในคุณค่า ของลายผ้าต่าง ๆ ของบ้านหนองบ่อได้	กระบวนการ เรียนแบบสืบ เสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry- Based Learning : 5Es)	1) ภาพลายผ้าต่าง ๆ เช่นลายลูกแก้ว ลายทิว ลายปราสาทผึ้ง 2) PowerPoint ภาพลายผ้าต่าง ๆ เช่น ลายลูกแก้ว ลายทิว ลายปราสาทผึ้ง 3) ใบงาน เรื่อง ภาพลายผ้าต่าง ๆ เช่น ลายลูกแก้ว ลายทิว ลายปราสาทผึ้ง 4) ใบความรู้ เรื่อง ภาพลายผ้าต่าง ๆ เช่นลายลูกแก้ว ลายทิว ลายปราสาทผึ้ง ของชุมชนบ้านหนองบ่อ 5) ใบความรู้ เรื่อง การทำลายผ้าของ ชุมชนบ้านหนองบ่อ 6) ใบความรู้ เรื่อง การฟ่อนกลองตุ้ม บ้านหนองบ่อ 7) PowerPoint ลายผ้าต่าง ๆ ของ ชุมชนบ้านหนองบ่อ

ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ชั่วโมง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	กระบวนการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
		รักษาความเป็น วัฒนธรรมบ้านหนอง บ่อและอธิบายความ แตกต่างทางวัฒนธรรม ของกลุ่มคนในท้องถิ่น	ผ้าลายทิว ประเพณีและความ เชื่อเกี่ยวกับการฟ้อนกลองตุ้ม เพื่อขอฝน				8) แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
2	ลายผ้า เอกลักษณ์ของ บ้านหนองบ่อ	สาระที่ 1ทัศนศิลป์ มฐ. ศ 1.2 เข้าใจและปฏิบัติตน สร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์เห็นคุณค่า งานทัศนศิลป์ที่เป็น มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิ ปัญญาไทยและสากล ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ.7 ด้านสังคม มี มารยาทตามวัฒนธรรม ไทยรักความเป็นไทย	อุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่ เต็มไปด้วยสีสันหลากหลาย ทั้ง ในด้านหัตถกรรมทอผ้าไหม เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการ ทอผ้าที่ถูกถ่ายทอดจากบรรพ บุรุษมาอย่างยาวนาน	2	1) อธิบาย ความหมาย ลักษณะ และประเภทของลาย ผ้าไหมของบ้าน หนองบ่อ 2) วิเคราะห์ ความสำคัญของ มรดกภูมิปัญญาการ ทอผ้าของบ้านหนอง บ่อ 3) ตระหนักในคุณค่า ของมรดกภูมิปัญญา การทอผ้าของบ้าน หนองบ่อ	กระบวนการ เรียนแบบสืบ เสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry- Based Learning : 5Es)	1) ภาพการทอผ้าไหม 2) จัดนิทรรศการ การทอผ้าไหมบ้าน หนองบ่อ 3) ใบงาน เรื่อง การทอผ้าไหมบ้าน หนองบ่อ 4) ใบความรู้ เรื่อง การทำดอกฝ้าย ต้น ดอกฝ้าย และการติดพิมพ์ต้นดอกฝ้าย 5) ชมการสาวไหมบ้านหนองบ่อ สืบ ทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมการผลิต เส้นไหมของชาวบ้านหนองบ่อ 6) ชมการทอผ้าไหมบ้านหนองบ่อและ ตำนานผ้าดำไหมสาธิตการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ทอผ้าไหม

ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ชั่วโมง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	กระบวนการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
		อธิบายความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมของกลุ่ม คนในท้องถิ่น					
3	ความแตกต่าง ระหว่างลายผ้า	สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ มฐ. ศ 1.2 เข้าใจและปฏิบัติตน สร้างสรรค์งาน ทักษะศิลป์ เห็นคุณค่า งานทักษะศิลป์ที่เป็น มรดกทางภูมิปัญญา การทอผ้า	ลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองของ จังหวัดอุบลราชธานี มีความ งดงามและมีลวดลายที่เป็น เอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละ ท้องถิ่น โดยจะมีลวดลายที่เป็น การสื่อถึงวัฒนธรรมประเพณีใน ท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่ง ลวดลายผ้าไหม พื้นเมืองที่ชาวตำบลหนองบ่อได้ท	2	1) อธิบายความ แตกต่างทางลายผ้า และวิเคราะห์สาเหตุ ที่ทำให้วัฒนธรรม ท้องถิ่นแตกต่างกันได้ 2) วิเคราะห์สาเหตุ ของการเกิดความ ขัดแย้งทางลายผ้า	กระบวนการ เรียนแบบสืบ เสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry- Based Learning : 5Es)	1) ใบงานผ้าทอของฉันทัน 2) ใบงาน ใบความรู้ลายผ้าไหม 3) PowerPoint เรื่อง ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เรื่องการทอผ้า 4) สื่ออินเทอร์เน็ตสำหรับสืบค้นข้อมูล 5) ใบกิจกรรม เรื่อง ความแตกต่างทาง ลายผ้า

ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ชั่วโมง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	กระบวนการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
		<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ.7 ด้านสังคม มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยรักความเป็นไทยและอธิบายความแตกต่างทางภูมิปัญญาของกลุ่มคนในท้องถิ่น</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ.8 ด้านสังคม เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ทำการทอมาเป็นเวลาช้านานได้แก่ ผ้ามัดหมี่ลายปราสาทผึ้ง ผ้าลายลูกแก้ว ผ้าพื้นหรือเรียกอีกชื่อว่าผ้าควบ ผ้าโสร่ง ผ้าหมี่ขิด ผ้าไหมลายลูกแก้วย้อมมะเกลือ ผ้ากาบบัว</p>		<p>และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยตระหนักถึงความสำคัญของการยอมรับความแตกต่างทางลายผ้า</p>		

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เจตคติ สมรรถนะ)

11.1 ผลการทดสอบก่อน - หลังการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 : บ้านหนองบ่อของเราน่าอยู่ รายวิชา : ศิลปะ รหัสวิชา : ศ11101

ระดับชั้นอนุบาล2 กิจกรรมสร้างสรรค์ เวลา : 5 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	แปลผล
1	เด็กชายกฤติเดช วรรณสถิตย์	6	18	ดีมาก
2	เด็กชายกิติภูมิ สีสมนบุตร	5	12	ดี
3	เด็กชายจิรณัฐ ชัยแก้ว	7	19	ดีมาก
4	เด็กชายจิรัฐกาล ชาวโพธิ์สระ	6	14	ดี
5	เด็กชายนครินทร์ แสงทิพย์	3	10	ดี
6	เด็กชายภูผา แสงกล้า	3	10	ดี
7	เด็กชายรัตนเรือง ทวีลา	5	17	ดีมาก
8	เด็กหญิงกมลชนก ส่งเสริม	8	16	ดีมาก
9	เด็กหญิงกรรณพร ศรีชนะ	7	17	ดีมาก
10	เด็กหญิงกิติกานต์ แก้วกลมรัตน์	5	10	ดี
11	เด็กหญิงกุลธิดา ไบบัว	6	12	ดี
12	เด็กหญิงชวัลลักษณ์ ทิมา	8	15	ดีมาก
13	เด็กหญิงณัฐ ญิง คุย	5	15	ดีมาก
14	เด็กหญิงณัฐรินทร์ ส่งเสริม	5	18	ดีมาก
15	เด็กหญิงณิชา สุทธิประภา	9	20	ดีมาก
16	เด็กหญิงนิกข์นิภา ศักดิ์สิงห์	8	17	ดีมาก
17	เด็กหญิงปภัสสร ส่งเสริม	4	10	ดี
18	เด็กหญิงภัทริญา จันทร์พวง	6	17	ดีมาก
19	เด็กหญิงพรชิตา ศาสตราชัย	6	12	ดี

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20	หมายถึง	ดีมาก
10 – 14	หมายถึง	ดี
5 – 9	หมายถึง	ปานกลาง

0 - 4 หมายถึง ปรับปรุง

11.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					คะแนนรวม
		การแสดง ความคิดเห็น	การ ยอมรับ ฟังคนอื่น	การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย	ความมี น้ำใจ	การมีส่วนร่วม	
1	เด็กชายกฤติเดช วรรณสถิตย์	3	3	3	3	3	15
2	เด็กชายกิติภูมิ สีสมบุตร	3	3	3	3	3	15
3	เด็กชายจิรณัฐ ชัยแก้ว	3	3	3	3	2	15
4	เด็กชายจิรัฐกาล ชาวโพธิ์สระ	3	3	2	3	3	14
5	เด็กชายนครินทร์ แสงทิพย์	3	3	2	3	2	13
6	เด็กชายภูผา แสงกล้า	3	3	2	3	2	13
7	เด็กชายรัตนเรือง ทวีลา	3	3	3	3	2	14
8	เด็กหญิงกมลชนก ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
9	เด็กหญิงกรรณพร ศรีชนะ	3	3	3	3	3	15
10	เด็กหญิงกิติกานต์ แก้วกลมรัตน์	3	3	2	3	2	13
11	เด็กหญิงกุลธิดา ไบบัว	3	3	3	3	2	14
12	เด็กหญิงชวัลลักษณ์ ทิมา	3	3	3	3	3	15
13	เด็กหญิงณัฐ ญิง คุย	3	3	3	3	3	15
14	เด็กหญิงณัฐอรินทร์ ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
15	เด็กหญิงณิชา สุทธิประภา	3	3	3	3	3	15
16	เด็กหญิงนิชฌานี ศักดิ์สิงห์	3	3	3	3	3	15
17	เด็กหญิงปภัศสร ส่งเสริม	3	3	3	3	2	14
18	เด็กหญิงภัทริญา จนทร์พวง	3	3	3	3	3	15
19	เด็กหญิงพรชิตา ศาสตราชัย	3	3	3	3	3	15

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 3 คะแนน
2. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน

3. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นบางส่วน

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

12 – 15	หมายถึง	ดี
8 – 11	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 8	หมายถึง	ปรับปรุง

11.3 ผลการประเมินการนำเสนอผลงาน

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					คะแนนรวม
		เนื้อหาที่นำเสนอถูกต้อง	มีความคิดสร้างสรรค์น่าสนใจ	พูดชัดเจนสบตาผู้ฟัง	สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วม	การตรงต่อเวลา	
1	เด็กชายกฤติเดช วรรณสถิตย์	3	3	3	3	3	15
2	เด็กชายกิติภูมิ สีสมบุตร	2	3	3	3	3	14
3	เด็กชายจิรณัฐ ชัยแก้ว	3	3	3	3	2	15
4	เด็กชายจิรัฐกาล ชาวโพธิ์สระ	2	3	2	3	3	13
5	เด็กชายนครินทร์ แสงทิพย์	2	3	2	3	2	12
6	เด็กชายภูผา แสงกล้า	2	3	2	3	2	12
7	เด็กชายรัตนเรือง ทวีลา	3	3	3	3	2	14
8	เด็กหญิงกมลชนก ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
9	เด็กหญิงกรรณพร ศรีชนะ	3	3	3	3	3	15
10	เด็กหญิงกิติกานต์ แก้วกลมรัตน์	2	3	2	3	2	12
11	เด็กหญิงกุลธิดา ไบบัว	3	3	3	3	2	14
12	เด็กหญิงชวัลลักษณ์ ทิมา	3	3	3	3	3	15
13	เด็กหญิงณัฐ ญิง คุย	3	3	3	3	3	15
14	เด็กหญิงณัฐอรินทร์ ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
15	เด็กหญิงณิชา สุทธิประภา	3	3	3	3	3	15
16	เด็กหญิงนิกข์นิภา ศักดิ์สิงห์	3	3	3	3	3	15
17	เด็กหญิงปภัสสร ส่งเสริม	2	3	3	3	2	13
18	เด็กหญิงภัทริญา จันทร์พวง	3	3	3	3	3	15

14	เด็กหญิงณัฐรินทร์ ส่งเสริม	3	3	3	3	3	3	3	3	3
15	เด็กหญิงณิชา สุทธิประภา	3	3	3	3	3	3	3	3	3
16	เด็กหญิงนิกข์นิภา ศักดิ์สิงห์	3	3	3	3	3	3	3	3	3
17	เด็กหญิงปภัสสร ส่งเสริม	3	3	2	2	3	3	3	3	3
18	เด็กหญิงภัทริญา จันทร์พวง	3	3	3	3	3	3	3	3	3
19	เด็กหญิงพรชิตา ศาสตราชัย	3	3	3	3	3	3	3	3	3

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3	หมายถึง	ดี
ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้
ระดับ 1	หมายถึง	ปรับปรุง

12. บทเรียนที่ได้รับ

การพัฒนาทักษะการคิดวาดภาพลายผ้าลูกแก้ว ลายทิว และลายปราสาทผึ้งจากลากเส้นต่อจุด ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อของนักเรียนชั้นอนุบาล2 กิจกรรมสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es) เกิดจากแนวคิดที่โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกายด้วยชุดผ้าดำไหม ประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการฟ้อนกลองตุ้มเพื่อขอฝน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ สืบไปโดยที่ผู้เรียนจะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน ในเรื่องของความเป็นมา ความสำคัญของวัฒนธรรมบ้านหนองบ่อต่อชีวิตของผู้เรียนเอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวาดภาพลายผ้า ลูกแก้ว ลายทิว และลายปราสาทผึ้งจากลากเส้นต่อจุดส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อของนักเรียนชั้นอนุบาล2 กิจกรรมสร้างสรรค์ ปีการศึกษา 2567 เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายความหมาย ลักษณะ และประเภทของวัฒนธรรม ได้ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสำคัญ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรม โดยเริ่มจากวัฒนธรรมบ้านหนอง

บ่อ วัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานีและวัฒนธรรมไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of Inquiry-Based Learning : 5Es) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เชื่อว่า การเรียนรู้ นั้น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง โดยการนำเอาประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นมาเชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เพื่อสร้างเป็นความเข้าใจของตนเอง และด้วยความเชื่อนี้ทำให้ทฤษฎีนี้ถูกนำมาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้หรือเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่เดิม หาแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง แล้วนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

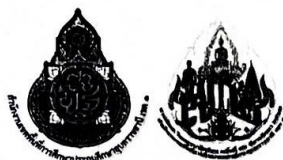
บทเรียนที่ได้รับจากการจัดทำนวัตกรรมในครั้งนี้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจคำว่า “วัฒนธรรม” คือ แบบแผนที่คนในสังคมประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานและแสดงถึงความเจริญของมนุษย์ โดยสามารถแบ่งได้เป็นวัฒนธรรมทางวัตถุกับวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ซึ่งวัฒนธรรมนั้นจะแตกต่างกันตามสภาพทางภูมิศาสตร์และทรัพยากรต่าง ๆ และวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองบ่อมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น คือ วัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกายด้วยชุดผ้าดำไหม ประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการฟ้อนกลองตุ้มเพื่อขอฝน ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกรักบ้านเกิด เห็นความสำคัญของอุบลราชธานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยสีสันหลากหลาย ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และแหล่งธรรมชาติ ประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีแห่เทียนพรรษา มีการแห่เทียนพรรษาทั้งต้น เป็นการคิดขึ้นมาใหม่ครั้งแรกในเมืองอุบล ฯ ครั้งนั้นทำให้วิธีนี้ถือเป็นการแสดงฝีมือในเชิงช่างอย่างแท้จริง ช่างแกะสลักต้นเทียนจึงเริ่มเรียนรู้และฝึกหัดถ่ายทอดออกมาอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน และผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ของไทย ที่มีความแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น การยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดความสงบสุข

นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้เป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมของชุมชน โดยการเป็นนักเรียนแกนนำในการเข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 72 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ครั้งที่ 72 ปีการศึกษา 2567 ได้รับรางวัล เหรียญทอง การประกวดแข่งขันประติมากรรม ระดับชั้นป. 1-3 การออกแบบร่าง ระดับชั้น ป. 4-6 และได้รับรางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง การร้อยมาลัยดอกไม้สด และประกวดโครงงานคุณธรรม ในหัวข้อ “มัคคุเทศก์น้อยอาสา อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น” เป็นกิจกรรมในโครงการ คือความดีที่อยากทำ นักเรียนมัคคุเทศก์น้อยอาสาพาชมแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพื่อให้บริการแขกมาเยี่ยมชมเยียนโรงเรียน ซึ่งแหล่งเรียนรู้นั้นก็คือ ห้องกิจกรรมการฟ้อนกลองตุ้มและห้องกิจกรรมการย้อมผ้าดำไหม และกิจกรรมปัญหาที่อยากแก้ นักเรียนมัคคุเทศก์น้อยอาสาพาชมแหล่งท่องเที่ยว นวัตกรรมในชุมชน ได้แก่ ศูนย์หม่อนไหม เป็นแหล่งหัตถกรรมทอผ้าไหมบ้านหนองบ่อ ทอผ้าไหมพื้นบ้านลวดลายประสาทมั่ง และผ้าชิ้นหัวจกดาว ซึ่งเป็นลายเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีที่ผ่านการ

จดลิขสิทธิ์แล้ว เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าที่ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษอย่างยาวนาน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่ติดสื่อสังคมออนไลน์ ติดเกมที่บ้านในช่วงวันหยุด

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ลด ละ เลิกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีความใฝ่รู้ มีนิสัยรักการอ่าน ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ได้ กล้าพูด กล้าแสดงออกและฝึกทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ให้บริการแก่สังคม เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ รู้จักการทำงานเป็นทีมรู้บทบาทของผู้นำผู้ตามที่ดีและมีรายได้ระหว่างเรียนจากน้ำใจของผู้มาเยี่ยมชมเยียมเยียน นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำความดี มีจิตอาสา เป็นจิตใต้สำนึกที่ตระหนักรู้ในตนเอง กล้าแสดงออก นักเรียนได้รับการสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย เมื่อทำความดีทุกครั้ง เพื่อเป็นการตอกย้ำจิตใต้สำนึกของนักเรียนอยู่ตลอดเวลาว่าการทำความดีไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป โรงเรียนได้สร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้อย่างคุ้มค่าตามนโยบายของการปฏิรูปการศึกษา แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และผู้ประกอบการมีความภาคภูมิใจในบุตรหลานที่เป็นเด็กดี เป็นการสร้างคุณค่าทางสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้เกิดความเข้มแข็ง เกิดค่านิยม ที่ดีงามในการดำเนินชีวิตอย่างรู้จักสามัคคี

เลขที่ Ub1Tc๕๗๘๗/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางประไพ บุญประเชิญ

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองปอ(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)

เป็นครูผู้ฝึกสอนนักเรียน ได้รับรางวัลระดับ เหรียญเงิน

การสร้างภาพด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ระดับชั้น ปฐมวัย

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

“วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต”

ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ขอให้มีความสุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ โสกาพันธ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

13.1 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ให้ได้แสดงออกตามความชอบหรือความถนัด อย่างเต็มศักยภาพ ได้เกิดการเรียนรู้พัฒนาทักษะและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง พัฒนาคุณภาพ การศึกษา และสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน นับเป็นการเรียนการสอน ที่ครู ต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้โดยใช้กระบวนการทาง ความคิดหาเหตุผล เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง ในขณะที่คุณครูเองก็มีส่วนสำคัญใน 5 ขั้นตอน ที่คุณครูและผู้เรียนต่างมีบทบาทและหน้าที่ในแต่ละขั้นตอน โดยบทบาทผู้สอน เพื่อสนับสนุนให้ ผู้เรียนแสดงบทบาทอย่างเต็มที่ คุณครูควรเตรียมสื่อฯ การเรียนการสอน และออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้าง บรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

บทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ สิ่งที่คุณครูควรให้ความสนใจ เพื่อสร้างองค์ ความรู้ให้กับตนเอง โดยก่อนเข้าเรียนควรทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเข้าสู่บทเรียนใหม่ หรือ เตรียมข้อสงสัยเพื่อสอบถามในห้องเรียน ตั้งใจเรียนและสนใจในสิ่งที่คุณครูสอน พร้อมกับ ๕ ขั้นตอนนี้ นับเป็นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ หากผู้เรียนได้รับรู้บทบาทของตัวเอง การเรียน การสอนก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

13.2 ด้านผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ เพราะครอบครัวคือ สถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักของสังคม เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคนและสังคม โดยทำหน้าที่ หล่อ หลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัวด้วยการอบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกครอบครัว เพราะความร่วมมือจากท่าน ผู้ปกครองมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามปรัชญาการศึกษาของ โรงเรียน เช่น การส่งเสริมเด็กให้ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย ส่งเสริมระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ส่งเสริม กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ และช่วยเหลือผู้อื่นทั้งที่บ้านและโรงเรียน ส่งเสริมมารยาทแบบไทย การเปิด โอกาสให้เด็กได้สัมผัสธรรมชาติและเล่นอิสระ เมื่อกลับบ้านหรือในช่วงวันหยุด และสนับสนุนการเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

13.3 ด้านชุมชน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วัด ชุมชน หน่วยงานภาคีเครือข่าย เป็นหนึ่งในเงื่อนไข ความสำเร็จที่จะขาดไม่ได้ เพราะเปรียบเสมือนพลัง (บวร) บ้าน วัด โรงเรียน ที่เป็นฟันเฟืองช่วยกัน ในการ ขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้กับลูกหลานในชุมชน ได้ร่วมสืบสาน สร้างสรรค์งานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยใช้ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอม ยึดเหนี่ยว สร้างคุณค่าทางสังคมและสร้างภูมิคุ้มกัน

ให้กับสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้เกิดความเข้มแข็ง เกิดค่านิยม ที่ดีงามในการดำเนินชีวิตอย่างรู้จักสามัคคี

14. ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองบ่อ

เลขที่ Ub1Tcb๕๔๐/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางประไพ บุญประเชิญ
 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 เป็นครูผู้ฝึกสอนนักเรียน ได้รับรางวัลระดับ เหรียญทอง ชนะเลิศ
 การแข่งขันการร้อยมาลัยดอกไม้มัด ประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้น ป.๑-ป.๖

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
“วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต”
ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ขอให้มีความสุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ สภาพันธ์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

การจัดการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 2 เรื่อง มรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี

เลขที่ Ub1S1๒๑๘๓/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

เด็กหญิงกาญจนา สุขวันดี
 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 ได้รับรางวัลระดับ เหรียญทอง ชนะเลิศ
 การแข่งขันการร้อยมาลัยดอกไม้มัด ประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้น ป.๑-ป.๖

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
“วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต”
ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ขอให้มีความสุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ สภาพันธ์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

เลขที่ Ub1S1๒๑๘๓/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

เด็กหญิงณิชา วงศ์แสน
 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 ได้รับรางวัลระดับ เหรียญทอง ชนะเลิศ
 การแข่งขันการร้อยมาลัยดอกไม้มัด ประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้น ป.๑-ป.๖

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
“วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต”
ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ขอให้มีความสุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ สภาพันธ์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

เด็กชายธีรรัตน์ ส่งเสริม
ได้รับรางวัล “รองชนะเลิศ อันดับ ๒”
การแข่งขันระบายสีตัวละครในวรรณคดี ระดับชั้นอนุบาล ๒
เนื่องในกิจกรรม วันสุนทรภู่ และวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕
ขอให้มีความสุข ความเจริญตลอดไป
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางสุพรรณ พงษ์ศิลป์)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

เด็กหญิงกวิณิศา พานแก้ว
ได้รับรางวัล “รองชนะเลิศ อันดับ ๑”
การแข่งขันระบายสีตัวละครในวรรณคดี ระดับชั้นอนุบาล ๒
เนื่องในกิจกรรม วันสุนทรภู่ และวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕
ขอให้มีความสุข ความเจริญตลอดไป
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางสุพรรณ พงษ์ศิลป์)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)

การจัดการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 3 เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

เลขที่ UB15๙๖๒/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
 ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า
เด็กชานการ เชื้อประทุม
 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเป็ด(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 ใฝ่เรียนใฝ่รู้ระดับ เจริญคุณของ
 การแข่งขันประเพณีการงาน ระดับชั้น ป.๑-ป.๓

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
"วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต"
 ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
 ขอให้นักเรียน สุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ โสภานันท์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

เลขที่ UB15๙๖๒/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
 ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า
เด็กชายณวัฒน์ บุญประชม
 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเป็ด(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 ใฝ่เรียนใฝ่รู้ระดับ เจริญคุณของ
 การแข่งขันประเพณีการงาน ระดับชั้น ป.๑-ป.๓

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
"วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต"
 ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
 ขอให้นักเรียน สุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ โสภานันท์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

เลขที่ UB15๙๖๒/๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
 ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า
เด็กชายพิรพล ส่งเสริม
 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเป็ด(วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 ใฝ่เรียนใฝ่รู้ระดับ เจริญคุณของ
 การแข่งขันประเพณีการงาน ระดับชั้น ป.๑-ป.๓

งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
"วิชาการเลิศล้ำ นำเทคโนโลยีพัฒนา สร้างคุณค่าวัฒนธรรม ก้าวล้ำสู่นาคต"
 ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
 ขอให้นักเรียน สุข ความเจริญตลอดไป

(นายอรรถวิทย์ โสภานันท์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ที่ ชม.๒. ๑๙๖๒/๒๕๖๗

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเป็ด (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
 ขอมอบวุฒิบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า
นางประไพ บุญประเชิญ

ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้
 ที่ส่งเสริมสมรรถนะทางการเรียนรู้และสมรรถนะทางการอาชีพที่เสริมสร้างอัตลักษณ์อุบลราชธานี
 ณ โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเป็ด (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) ตำบลหนองเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
 เวลา ๖ ชั่วโมง
 ทั่วไป ณ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๗
 ขอให้นักเรียน สุขความเจริญตลอดไป

(นางอุบลพรหม พลสมิธ)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองเป็ด (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)

(นายอรรถวิทย์ โสภานันท์)
 ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ภาคผนวก

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ

การสอนเรื่อง ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จำนวนหน่วยกิต-ชั่วโมง 2(1-2)

เวลาเรียน 48 ชั่วโมง / ภาคเรียน

คุณครูประจำสาระการเรียนรู้ นางประไพ บุญประเชิญ

คำอธิบายรายวิชา

ความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
พัฒนาการศิลปะของเด็กปฐมวัย หลักการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปะตามความ
แตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งกิจกรรมเดี่ยว และกิจกรรมกลุ่ม การบูรณาการเนื้อหารายวิชาเพื่อส่งเสริม

พัฒนาการด้านต่างๆ โดยใช้กิจกรรมศิลปะ บทบาทของครูในการจัดประสบการณ์และการวัดประเมินผล งานศิลปะ เนื้อหากิจกรรมศิลปะ การทดลองปฏิบัติการจัดประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็ก

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการจัด ประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายพัฒนาการทางศิลปะและวิเคราะห์ผลงานทางศิลปะของเด็กได้อย่าง ถูกต้อง
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็ก ตลอดจน สามารถบูรณาการกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดประสบการณ์ทางศิลปะและประเมินผลงานทางศิลปะของเด็กได้อย่าง เหมาะสม
5. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของกิจกรรมศิลปะที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
6. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

เนื้อหาวิชา

บทที่ 1 บทนำ(ความหมาย ความสำคัญของศิลปะ และจุดมุ่งหมายของศิลปะ) จำนวน 3 ชั่วโมง

ความหมายของศิลปะ นักปรัชญาชาวกรีกในทศวรรษของอริสโตเติล ซึ่งเป็นศิษย์ของเพลโตได้ อธิบายเพิ่มเติมว่า ศิลปะไม่เพียงเป็นการเลียนแบบคุณลักษณะของรูปทรงภายนอก แต่ต้องสามารถ แสดงออกถึงคุณลักษณะภายในของสิ่งนั้นๆ ด้วย เช่น เมื่อวาดรูปคน สิ่งสำคัญไม่ใช่เพียงให้เหมือนที่สุด แต่จะต้องสามารถถ่ายทอดแสดงออกถึงบุคลิกภาพหรืออารมณ์ ความรู้สึกของคนๆ นั้นด้วย และนัก ปรัชญาชาวอเมริกา จอห์น ดิวอี้ มีความเห็นว่า ศิลปะคือประสบการณ์ของศิลปิน เพราะศิลปินเป็นบุคคล ที่สามารถสัมผัสชีวิตและเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยความรู้สึกซึ่งเข้มข้นกว่าคนธรรมดาทั่วไปเรียกว่าเป็น ประสบการณ์แท้ คือประสบการณ์ที่ฝังใจมีความหมาย มีความแจ่มชัดของอารมณ์ ศิลปินจึงสามารถนำ ประสบการณ์เหล่านั้นมาถ่ายทอดหรือสื่อไปยังผู้อื่นผ่านงานศิลปะ ดังนั้นศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ใน ชีวิตมากจะสามารถทำงานศิลปะได้ดี และผู้ชมงานศิลปะที่มีประสบการณ์ในชีวิตมากก็สามารถรับสารที่ ศิลปินสื่อในผลงานได้ลึกซึ้งกว่าผู้มีประสบการณ์ในชีวิตน้อย ส่วนซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาอธิบาย ตามหลักจิตวิทยาว่า ความฝันเป็นจินตนาการชนิดหนึ่ง ซึ่งได้รับการกระตุ้นจากจิตใต้สำนึก มนุษย์ทุกคน

ต่างมีความคิดฝัน ความฝันนั้นหลายๆครั้งไม่สามารถสมหวังได้ในโลกแห่งความเป็นจริง แต่สำหรับศิลปิน จะถ่ายทอดความฝันผ่านการแสดงออกทางศิลปะ โดยแปลความฝันเป็นรูปทรงหรือสัญลักษณ์ที่ไม่ใช่การ แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นศิลปะจึงเป็นผลสืบเนื่องของความฝัน ซึ่งเป็นการแสดงออกความปรารถนา อันถูกเก็บซ่อนไว้ภายในจิตใต้สำนึก

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะ(กิจกรรมสร้างสรรค์)สำหรับเด็กปฐมวัย

1. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
3. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
4. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
5. ฝึกทักษะการสังเกต การจดจำรายละเอียด การคิด และการแก้ปัญหา
6. ส่งเสริมการแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง
7. ส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
8. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
9. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง

กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้อย่างรอบด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่ครูหรือผู้ปกครองสามารถจัดให้เด็กได้ง่ายสะดวก ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สามารถนำสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ นอกจากนี้ศิลปะเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยทุกคนชื่นชอบ ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะเด็กรู้สึกผ่อนคลายสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความสุข ครูและผู้ปกครองสามารถที่จะสัมผัส และรับรู้ความรู้สึกของเด็กได้จากผลงานศิลปะเช่นเดียวกัน ดังนั้นเป้าหมายหลักของการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กจึงไม่ได้อยู่ที่ความสวยงามของการวาดภาพ ระบายสี หรือความเหมือนจริง แต่เน้นสิ่งที่เด็กจะได้รับในระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกตามความต้องการอย่างอิสระ โดยมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจก็จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน ดังนั้นศิลปะจึงถูกนำมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กดังที่กล่าวมาแล้ว

บทที่ 2 พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย (ขีดเขียน วาดภาพเป็นรูปร่างและเรื่องราว) จำนวน 9 ชั่วโมง

พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัยจะเริ่มเด็กมีอายุประมาณ 18 เดือนเป็นต้นไป โดยร่องรอยที่ปรากฏในระยะเริ่มต้นจะเป็นร่องรอยการขีดเขียนที่ไม่เป็นรูปร่างและไม่มีความหมาย ซึ่งในสายตาของผู้ใหญ่อาจจะมองว่าเป็นสิ่งที่ไร้ความหมาย แต่ในความรู้สึกของเด็กแล้ว มันคือสัญลักษณ์ของการแสดงออกทางอารมณ์ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความหมาย และแฝงไว้ด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อเด็กโตขึ้นร่องรอยขีดเขียนก็พัฒนาเป็นรูปร่างขึ้นและเริ่มมีความหมาย ซึ่งในขั้นนี้เด็กจะใช้รูปวงกลมหรือวงรีเป็นสัญลักษณ์แทนรูปคนหรือสิ่งของ โดยไม่มีรายละเอียดมากนัก หลังจากนั้นเด็กเริ่มสร้างสรรค์ภาพเหล่านั้นให้มีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น จนเป็นภาพที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน แต่การที่เด็กจะพัฒนาถึงขั้นนี้ได้ เด็กต้องได้รับโอกาสในการแสดงออกและกำลังใจจากผู้ใหญ่ รวมทั้งความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาการทางศิลปะ จึงจะช่วยให้เด็กก้าวผ่านพัฒนาการแต่ละขั้นมาได้โดยไม่หยุดชะงัก

บทที่ 3 หลักการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย(กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ) จำนวน 6 ชั่วโมง

การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก ผู้สอนต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติความรู้ทางศิลปะอย่างแท้จริง มิฉะนั้นจะทำให้การเรียนการสอนศิลปะกลายเป็นเครื่องมือเสริมความรู้ด้านอื่นไปหมด แทนที่จะเป็นกิจกรรมที่มุ่งเตรียมความพร้อมทางประสบการณ์ทางสุนทรียภาพให้แก่เด็กอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กไม่มีรูปแบบตายตัวที่จะช่วยให้เด็กๆสามารถใช้ศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นครูต้องทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลายๆรูปแบบ เช่น การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสีเทียน การวาดภาพด้วยสีน้ำ การฉีกปะกระดาษ การสร้างรูปด้วยยางจากกระดาษตะปู้หรือพิมพ์ภาพ การประดิษฐ์เศษวัสดุ และการเล่นเกมการศึกษา(ภาพตัดต่อ) เป็นต้น แล้วมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้เพื่อพิจารณาว่าวิธีการใดหรือรูปแบบใด เหมาะสมกับสถานการณ์ใด เพื่อจะได้เลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมแต่อย่างไรก็ตาม พอที่จะสรุปหลักการการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กได้ ดังนี้

เป้าหมาย คือ ความสุขของเด็ก

หลักการ คือ เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีอิสระและมีจินตนาการเต็มที่

วิธีการ คือ การฝึกทักษะสังเกต การจดจำ ประสานการทำงานของสายตา สมอ และมือ

1.ในกรณีของเด็กปฐมวัยหรือเด็กประถมศึกษา ศาสตร์ที่จำเป็นต่อเด็กคือการปฏิบัติงานศิลปะและสุนทรียศาสตร์

2.วิธีสอนให้อิสระเด็กเต็มที่มี 3 ขั้นตอน

2.1.ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ การจัดเตรียมเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะให้เด็กทำวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ และสถานที่ในการทำกิจกรรม เป็นต้น

2.2.ขั้นสอน ครูอาจจะสร้างความสนใจ และเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนที่จะทำกิจกรรมโดยการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง หรือทำท่าทางต่างๆก่อน เมื่อเด็กมีความพร้อมแล้วครูก่อแนะและสาธิตการทำกิจกรรม แล้วเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จครูตรวจผลงาน พร้อมให้คำชมเชย ถ้าเด็กยังสนใจอยากทำกิจกรรมอื่นๆอีก เด็กก็สามารถไปเลือกทำได้

2.3.ขั้นสรุป ครูอาจจะนำปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่เด็กทำกิจกรรมมาพูดคุยกับเด็ก เพื่อช่วยกันหาทางป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก หรือครูอาจให้เด็กพูดออกมาเล่าเกี่ยวกับผลงานของตนเองให้เพื่อนๆฟัง หรือให้เด็กพูดถึงความรู้สึกของตนเอง เกี่ยวกับการทำกิจกรรม และสิ่งที่เด็กได้รับการจากการทำกิจกรรมนั้นก็ได้

3.หัวข้อในการทำงานศิลปะ

3.1.ไม่จำเป็นต้องกำหนดหัวข้อเพื่อให้เด็กมีอิสระทางความคิดเต็มที่

3.2.กำหนดหัวข้อ สำหรับกรณีที่ต้องการดูความคิดของเด็กแต่ละคนต่อเรื่องราวเดียวกัน

4.การออกแบบกิจกรรม ให้ครอบคลุมความรู้ที่เด็กแต่ละวัยควรได้เรียน โดยมีกิจกรรมทางศิลปะที่หลากหลาย เช่น ปั้น วาด พับ ฉีก-ปะ ประดิษฐ์ เป็นต้น เพื่อไม่ให้เด็กเบื่อ

5.ห้องปฏิบัติการศิลปะ ทุกสถานที่สามารถใช้เป็นห้องปฏิบัติการศิลปะได้ ครูรู้จักประยุกต์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาเป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก ซึ่งเด็กได้รับการส่งเสริมความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ และมีความสุขกับการทำกิจกรรมศิลปะ

การพัฒนารายวิชาสหวิทยาการหรือการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ ดังนี้

วิชา	แนวคิด	เนื้อหา
ศิลปะ	สุนทรียภาพในงานศิลปะระหว่าง สาระทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์	การถ่ายทอดความงามด้วยเส้น สี เสียง ลีลา ท่าทาง รูปร่าง รูปทรง
สังคมศึกษา	สุนทรียภาพในวิถีชีวิตไทย(วัฒนธรรม)	หัตถกรรมท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย
คณิตศาสตร์	ความงามของรูปร่างรูปทรง การวัดช่วงตวง รูปพรรณฐานฐาน ทักษะทางมิติสัมพันธ์	สร้างภาพจากรูปร่างรูปทรง ทิศทาง ระยะของวัตถุ การจำแนกเรียงลำดับ
วิทยาศาสตร์	ความงามในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา
เทคโนโลยี	คอมพิวเตอร์สร้างสรรค์งานศิลปะ	คอมพิวเตอร์กราฟิก ออกแบบ
เกษตรกรรม	ความงามของภูมิทัศน์และพรรณไม้	ออกแบบจัดสวนหย่อม สวนแก้ว-ถาด

ภาษาไทย	ศิลปะการฟัง/การพูด//การอ่าน/การเขียน	การฟังเพลง/การเล่านิทาน/แบบฝึก
ภาษาต่างประเทศ	ความงามศิลปะกับวัฒนธรรมทางภาษา	บัตรอวยพรประกอบคำอวยพรในวาระ
พลานามัย	ความงามของลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย	กิจกรรมเข้าจังหวะ / ลีลาศ

บทที่ 4 บทบาทของครูและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมศิลปะ จำนวน 6 ชั่วโมง

ครูและผู้ปกครองนับว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการส่งเสริมความสามารถด้านศิลปะของเด็กปฐมวัย ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแสดงออกด้านศิลปะของเด็กที่ไม่ได้มุ่งเน้นความงามของผลงาน การใช้สี หรือความเหมือนจริงของภาพ แต่ผลงานศิลปะสำหรับเด็กเป็นผลงานที่ถ่ายทอดมาจากอารมณ์ ความรู้สึกที่บริสุทธิ์ไร้เดียงสาตรงไปตรงมาของเด็ก ดังนั้นในการดูผลงานของเด็ก ครูหรือผู้ปกครองจึงไม่ควรเอาประสบการณ์ส่วนตัวหรืออารมณ์ และความรู้สึกผู้ใหญ่ไปวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของเด็ก เพราะนั่นคือการทำลายความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กอย่างสิ้นเชิง การแสดงออกทางศิลปะเป็นเรื่องของเอกัตบุคคล ดังนั้นสิ่งที่ครูและผู้ปกครองพึงกระทำก็คือการกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาให้เด็กได้ค้นพบตัวเอง กระตุ้นความรู้สึกจากภายในของเด็กออกมา สร้างบรรยากาศที่ทำให้เกิดการแสดงออกทางสุนทรีย์ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ โดยไม่ต้องใช้สมาธิในการท่องจำ ไม่ต้องกลัวว่าคำตอบจะผิด ไม่ต้องตกอยู่ใต้อิทธิพลของใคร สามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากภายในที่บอกใครไม่ได้ออกมาอย่างเสรี และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่เด็กต้องการถ่ายทอดและยอมรับในสิ่งนั้น เพื่อช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในการแสดงออก มองเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว สิ่งนี้คือบทบาทที่ยิ่งใหญ่ของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการส่งเสริมความสามารถด้านศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

บทที่ 5 ห้องเรียนศิลปะและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 6 ชั่วโมง

ห้องเรียนศิลปะและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการกระตุ้นจินตนาการของเด็กปฐมวัย และช่วยให้การทำงานศิลปะของเด็กดำเนินไปอย่างราบรื่น ห้องเรียนศิลปะหรือบริเวณที่เด็กทำกิจกรรมเป็นสัดส่วน มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี จะช่วยให้เด็กสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้ง่ายขึ้น เพราะในการทำกิจกรรมบางครั้งเด็กอาจไม่ทราบว่าวาดรูปอะไรดี แต่ถ้าบริเวณรอบๆห้องเรียนมีดอกไม้ ต้นไม้ มีผีเสื้อ นก หนอน ผึ้ง มาเกาะดอกไม้หรือจับที่ต้นไม้ จะช่วยให้เด็กวาดภาพได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ห้องเรียนศิลปะที่มีวัสดุแปลกใหม่มีอุปกรณ์ที่เพียงพอกับเด็ก ย่อมช่วยให้เด็กมีความคล่องตัวในการทำงานและเป็น

สื่อกระตุ้นจินตนาการของเด็กได้อย่างดี โดยครูและผู้ปกครองสามารถประยุกต์เอาธรรมชาติและสิ่งที่อยู่รอบตัวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในงานศิลปะสำหรับเด็กได้ เพราะศิลปะกับธรรมชาติเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก การนำเอาธรรมชาติและสิ่งที่อยู่รอบตัวมาใช้ในงานศิลปะสำหรับเด็ก นอกจากจะช่วยประหยัดงบประมาณแล้ว สิ่งสำคัญที่เด็กจะได้รับคือ การมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของสรรพสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลก ไม่ว่าจะเป็นใบไม้ ก้อนหิน ดอกหญ้า ใบหญ้า ดิน เม็ดทราย เปลือกหอย เป็นต้น ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น การปลูกฝังให้เด็กมองเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น จะช่วยให้เด็กอยู่กับธรรมชาติได้อย่างลงตัว เกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และไม่เบียดเบียนกัน

บทที่ 6 กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย (วาดเส้น ระบายสี ภาพพิมพ์ ปั้น ประดิษฐ์) จำนวน 12 ชั่วโมง

กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลายประเภท และใช้เกณฑ์ในการแบ่งแตกต่างกันออกไป สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ กิจกรรมศิลปะสองมิติ กิจกรรมศิลปะสามมิติ และกิจกรรมศิลปะผสมผสานระหว่างสองมิติกับสามมิติ หรือแบ่งตามลักษณะของการทำงาน ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ กิจกรรมวาดเส้น กิจกรรมระบายสี กิจกรรมภาพพิมพ์ กิจกรรมประดิษฐาน และกิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะใช้วัสดุอุปกรณ์ที่แตกต่างกันออกไป รวมทั้งจุดมุ่งหมายในการจัดและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานก็ยังแตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้นครูและผู้ปกครองควรเลือกวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับงานที่เด็กทำ นอกจากนี้กิจกรรมที่จัดควรตอบสนองความสนใจของเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านอย่างรอบด้าน โดยพยายามกระตุ้นและเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดค้นวิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ เป็นการช่วยให้เด็กสนุกสนานและกระตือรือร้นในการทำงานมากกว่า กิจกรรมศิลปะที่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการ แต่สิ่งสำคัญที่สุดเด็กจะได้รับจากการทำกิจกรรมศิลปะคือ ทักษะการสังเกต การสื่อความหมาย กล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัสจินตนาการ และทักษะทางสังคม ที่จะเกิดขึ้นและติดตัวเด็กตลอดไป

บทที่ 7 การประเมินผลงานทางศิลปะของเด็กปฐมวัย(ด้านผลงาน พัฒนาการ พฤติกรรม)จำนวน 6 ชั่วโมง

การประเมินผลงานศิลปะของเด็กปฐมวัย แตกต่างจากการประเมินผลงานทางศิลปะของเด็กโต หรือการประเมินผลงานอื่นๆ เพราะเด็กปฐมวัยมีข้อจำกัดหลายอย่างในการทำงานศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมของกล้ามเนื้อ การเลือกใช้สี หรือการจัดองค์ประกอบของภาพ ดังนั้นครูควรหลีกเลี่ยงการประเมินผลงานศิลปะเด็ก โดยใช้มาตรฐานทางศิลปะของผู้ใหญ่ เป็นเครื่องตัดสินผลงานของเด็ก รวมทั้งไม่ควรนำผลงานของเด็กแต่ละคนมาเปรียบเทียบกัน เพราะผลงานแต่ละชิ้นย่อมมีจุดเด่น จุดด้อย ที่แตกต่างกันออกไป สิ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถประเมินผลงานศิลปะของเด็กได้ถูกต้อง แม่นยำ คือ การเก็บรวบรวมผลงานของเด็กแต่ละคน เรียงตามลำดับ วัน เดือน ปี ของผลงาน ทำให้สามารถมองเห็นจุดเด่นจุดด้อยของ

เด็กแต่ละคน เพื่อครูจะได้หาแนวทางส่งเสริมหรือแก้ไข และเด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังทำให้ครูมองเห็นพัฒนาการในการทำงานของเด็กได้อย่างชัดเจนอีกด้วย ดังนั้นการประเมินผลงานศิลปะเด็ก จึงเป็นสิ่งที่ครูและผู้ปกครองควรให้ความสำคัญและปฏิบัติในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างแท้จริง

